

szesült a jelen volt szerb képviselők között a kik azért dörgő zsviőköl jutalmazták meg.

Nem vádként hoztuk fel a hivatalnok eme meggondolatlan tettét, csak jelezni kívántuk a városunkban divó állapotokat. Ha valaki az ellenzéki párt árnyalathoz tartozik és annak szellemében nyilatkozik a magánéletben úgy mint a tanácssteremben, meghajlunk előtte és meggyőződése előtt, és igazat adunk neki e hazában ahol csak alkotmány adta jogát gyakorolja.

De ha az az ellenzéki ember hivatalt vállal és hivatalos állását csak azért tartja meg, hogy elmondott szavainak nagyobb súlyt s fontosságot szerezhessen és az értelmetlen tömeg közé communismus izü üszköt dobhasson és esetleg lángot támaszson, szerény véleményünk szerint oly ellenzéki embernek előbb kell lemondani hivatalos állásáról, hogy mint magán ember nyilvánithasson véleményt oly dolgokról miket elmondania hivatalos esküjével szemben aligha szabad.

A nép mely nagyon hajlandó azok után vakon indulni, akik a nem adózunk jelszót hirdetik, ha egy hivatalnok szájából hallja a jajveszékést és az adóvégrehajtás merev elítélését lehetetlen, hogy zsarolásnak és zsarnokságnak ne tekintse a hatóságok eljárását, és hogy ne lássa a hivatalnokok kenyerén saját vérét, mely erő hatalommal préseltetett ki testéből, és ha ezt belátja lehetetlen, hogy nyugodt és békés polgára legyen azon hazának, mely vele szemben oly könyörtelenül jár el. Meg vagyunk győződve, hogy a hivatalnok aki az említett szavakat meggondolatlanul és horderejükkel nem számolva ejtette ki, megbánta már abbéli tettét, de meg vagyunk másrészt győződve arról is, hogy a képviselők akik szavait éljenzéssel fogadták, mélyen vették be azokat elméjükbe és mint hivatalosan elmondottakat alaposnak és igazaknak fogják tartani.

Milyen következményei lesznek ily könnyelmű cselekedetnek arról számoljon lelkiismerete és hitsorsosai előtt egyaránt; de annyi bizonyos hogy az utóbbiaknak, a

közepén teljesen elzárkózott az emberektől. Hazában rajta kívül csak egy öreg szolgáló lakott, de ennek sem volt szabad vele szólnia. E mellett csupán növényi élelemmel táplálkozott és vizen kívül soha semmiféle más ital nem nedvesítette ajkait. A kinek dolga volt vele, csakis levélben fordulhatott hozzá és ő is levélben válaszolt. Naphosszat folyton tudományos könyveket olvasgatott, és még fivérével, nővérel, sőt egyetlen leányával sem érintkezett. Igyélt 44 esztendeig önalkotta remeteségben és 84 éves korában halt meg.

Egy Tallis nevű worcestershire-i gentlemanről azt beszélnek, hogy 20 esztendeig folyton ágyban maradt, mivel szerinte csak így tarthatta testét kellő melegen. Egészségi állapota e mellett kifogástalan volt és eltekintve ezt az egyetlen whim-jét, nagyon okos embernek tartotta mindenki.

Sir Thomas Pryse, egy montgomeryhire-i földbirtokos, még furcsább dologra vetemedett. Kétszer lett özvegygyé és elhalt feleségei koporsóját hálósóbájában tartotta. Második neje jószívűségéből nem ellenezte ura ama szeszélyét, hogy az első asszonynak holttestével egy szobában háljon, de midőn sir Thomas harmadszor is házassodni készült, arája kijelentette, hogy semmi kedve, ko-

kiket a törvények iránti tisztelettől el akart vonni nem jó szolgálatokat tett, de nem tett jó szolgálatot magának a városnak sem, melynek ő hivatalnoka, miután lakosai között a vizályt szítja és úgy tünteti fel a képviselő-testületet, mintha az határozat hozatalában nem a város érdeke hanem felekezeti és nemzetiségi értelemben és szellemben járna el.

A szerb egyházi kongresszus.

E hét folyamán ül össze a karlóczai egyházi kongresszus, melyre szerb nemzetiségű és görög-nemlegesült vallású honfitársaink küldték követeket. Szerencsés előjelnek tartjuk, hogy e tanácskozások vezetésére báró Nikolics Fedorban oly férfi nevezetett ki királyi biztosul, ki egyenlő mértékben bírja a magyarok és szerbek bizalmát, kit a szerbek is, de mi is magunkénak tekintünk, mert mindenkor megtudta mutatni, hogyan lehet valaki fajszeretete s nemzetisége kulturális állapotai iránti érdeklődés mellett igaz magyar hazafi s rendületlen híve a magyar eszmének.

A f. hó 24-én megnyitandó kongresszus első és legfőbb teendője a patriarcha-választás s a fő dolog, hogy rendes és törvényes módon megválasztott patriarcha legyen, ne hogy ismét fejtelenség törjön ki a szerb egyházban. És hogy a kongresszusnak most sikerülni fog olyan patriarchát választani, a kitől a király a megerősítést meg nem tagadhatja, azt most inkább remélhetjük mint valaha. A kongresszusi választások eredménye ugyanis azt látszik bizonyítani, hogy a szerb nép nem indul ama szájhősök után, a kik Magyarországból egy Szerbországot szeretnének kihasítani s s kongresszuson skupstinát játszani, hanem hódol a mérsékeltbb iránynak. A megválasztott kongresszusi képviselők nagy többsége ugyanis ama szerbek közül való, a kik jó szerbek és jó magyarok akarnak lenni egyszerre. Ezekről hát föltehető, hogy patriarchának nem olyan embert fognak keresni, a ki a nemzetiségi izgatások középpontja legyen, hanem oly főpapot, a kinek a kezére az egyház ügyeit nyugodtan lehet rábízni.

A szerb nemzetiség számára nézve a legkisebb ugyan Magyarországon, alig egy negyedrésze az oláhságnak s egy harmada a tótságnak vagy a németségnek: de magasabb műveltségénél, kifejlett faji önértékénél s nagy vagyonánál fogva mindenkor igen

előkelő szerepet játszott. Így hát korántsem közömbös, minő viszonyok uralkodnak abban az egyházban, a mely e fajnak nemcsak hitéleti szervezete, de annak ugyszólván összefoglaló politikai keretét is szolgál.

A vizály oka a szerb egyházban az, hogy a papi és a világi elem nem tudott meg egyezni arra nézve, hogy egyiket is, másikat is micsoda jogok illetik meg az egyházi ügyek körül. Egymásután tartattak a kongresszusok, s a szerb pártok mindig összetűztek egymással és az állammal. A radikális többség beleavatkozott a kánonjogba s megtámadta a papirend, nevezetesen pedig a püspöki zsinat ama jogait, a melyek az egyház alapelveiből következnek. Ezenfelül az államtól olyan függetlenséget kívánt magának, a mely a király felségjogaiba és a kormány felügyeleti dolgába ütközött. Végre az egyházi vagyon és a kegyes alapítványok kérdésében olyan intézkedéseket kívánt tenni, a melyek e vagyon jogi természetével s ez alapítványok céljaival épp úgy ellenkeznek, mint az állam érdekeivel.

Ennek persze az lett következése, hogy minden kongresszus meddő maradt s a kormány az egyiket a másik után oszlatta fel. Nagy volt e miatt az izgatottság, az elkészedés s a szerb nép szájjas vezérei persze a magyarokat okolták, hogy azok zsarnok módon leigázzák a nemzetiségeket: pedig hát az a tény, hogy a szerbek egymás közt való meghasonlása s a többségre jutott túlzók tehetetlensége akadályozott minden lehetséges megoldást.

A megválasztott kongresszusi képviselők nagy többsége a mérsékelt irány hívei közül való a mi azt mutatja, hogy a mérsékeltbb elemek is meguntak az egyházi ügyek rendezése terén folytatott küzdelmeknek meddő voltát, s melegen óhajtják azokat az eredményeket, melyek a magyarországi szerb lakosság egyházi és nevelésügyi érdekeinek használnak. A magyar állam nem kívánja érinteni autonómiájukat s a számukra biztosított szabadságokat. Örül, ha saját javukra élnek vele, csak a visszaéléseket gátolja meg.

Ma minden jel arra mutat, hogy a józanabb irány jutott tulsulyra s hogy a karlóczai tanácskozások higgadtan s nyugodtan folynak le, a mi szerb honfitársainknak s a közös hazának is javára szolgál.

porsók társaságában aludni. Ekkor a völegény el is állott whimjétől, de alig halt meg harmadik felesége — ő még ezt is túlélte — rögtön fölhozatta a két elsőnek koporsóját is a családi sírboltból és ezentul mind a három ex-felesége egyre ott volt körülötte.

Lord M., egy még most is élő angol főúr, szintén házassági „whim“-mel tette magát híressé. Már néhány éve özvegy volt, amikor egy éjjel nyugtalanul hanykolódott fekvőhelyén. Nem birt aludni és ezen való bossúságában elhatározta, hogy — újra meg-nősül. Alighogy hajnalodott, becsöngette komornyikját. „Küldd be — így szölt hozzá — a legelső asszonyi állatot, akit utban érsz, ha ugyan nincsen férjnél!“ A komornyik beküldte a gazdaasszonyt. „Vegye föl rögtön legszebb ruháját — szölt a lord — aztán jöjjön velem a templomba. El akarom magát venni!“ A gazdaszony azt hitte, hogy az amugy is különöz főúr csak tréfál és ennél fogva esze ágában sem volt öltözködni. Fél óra mulva a lord megint becsöngeti a komornyikot. „Még nem öltözött föl a gazdaszony?“ „Nem, uram; most takarít, mint rendesen!“ „Akkor küldjön be egy másik női teremést! A komornyik nagyban csóválta a fejét és beküldte

a konyhacselédet. Ez már okosabb volt és felöltözködött. A lord meg is esküdött vele és fiuk ma a felsőház egyik legtekintélyesebb tagja.

Nagy népszerűsége tett szert Anna királynő idejében egy Mathew nevű dúsgazdag ember, a ki thomastowni, irországi jószágán egy palotát építtetett, melyben negyven vendégszoba volt. Bármily gentleman betérhetett oda, ehetett, ihatott, a mig neki tetszett és a szolgálknak még csak borralót sem volt szabad elfogadniok. Ez a költséges tréfa esztendőig tartott, de Mathewnak annyi volt a pénze, hogy alig érezte meg.

Fejezzük be a sorozatot egy whim-es paraszttal, a ki a XIII. században élt Essex grófság Dunmow-Parda nevű falujában. Örök időkre alapítványt tett, melynek kamataiból a helység minden fiatal férje jókora sonkát kap, ha egy esztendővel a lakodalom után az egész község jelenlétében esküvel meri erősíteni, hogy az egész 365 nap alatt egyszer sem czivódott feleségével és házasságát egyszer sem bánta meg. Nos tehát, hatszáz esztendő alatt csak három férj kapta meg a sonkát.

P. H.

Rendkívüli városi közgyűlés.

A nagy-beckereki kincstári birtokon történő telepítés ügyében f. hó 25-én rendkívüli városi közgyűlés tartatott, mely kizárólag ez ügyvel foglalkozott.

A közgyűlés érdekes tárgya szép számban gyűjtötte egybe a városatyákat, úgy hogy a később érkezőknek nem jutott ülőhely, a miről gondoskodhatnék a tanács.

A gyűlésen szokatlan élénkség ualkodott. Két nagy táborra oszlottak a városatyák, magyar és szerb pártra és hiába való volt minden érv, minden igyekezet a szerbek ellen, a míg a szavazás alkalmával el nem dönt, hogy 48 szóval 34 szavazat ellen a nagy-beckereki kincstári birtokon telepített 400 magyar család az állandó választmány határozata értelmében Nagy-Beckerek város kötelekébe felvétellett. — Krsztics polgármester d. u. 3 órakor nyitotta meg az ülést, előbb magyar, azután szerb nyelven adta elő a tárgyat. Utána Hadfy Döme kir. közjegyző szólalt fel színté magyar majd szerb nyelven, melegen ajánlva az állandó választmány határozatának elfogadását.

Dr. Gyorgyevics Milos szerb nyelven ellene beszél s konstataálja többek közt, hogy a telepítést által N.-Beckerek város lakossága tullepven a 20 ezernyi lélekszámon, nagyobb adóteherrel fog sújtani.

Dr. Orsó Mátyás igen sikerülten czáfolta meg e feletti kételyeit, az ő tudatával ugyanis már is elérte városunk lakossága a 20,000 lélekszámot, e szerint tehát be kellene tiltani a további családalapítást s lakosságunk szaporodását. Szóló abban a hitben jött ide, hogy mikor a város ily rendkívüli körülmények közti emeléséről s a kincstár ily áldozatkészségéről van szó, egyhangu helyesléssel fog a határozat talákozni s nem hitte, hogy kicsinyes érdekekkel iparkodjanak a nemes célt megbuktatni.

Kovács Ágoston, kir. tanácsosnak a kínai fal jut eszébe, mely minden haladást elzárni volt hivatva, s melynek nyomait lépten-nyomon találhatjuk.

Popovics Pája és Angyelic tanítók szerb nyelven ellene, Dr. Klein Mór rabbi s Szalay reform. lelkész az ügy mellett foglalnak állást Utóbbi nagy derűség közt kivált rendőri szempontból fogja fel a helyzetet s nem biznek abban, ha a telep, mint önálló község egy szál rendőrt állítana ki a sikra.

Dimitrievics György városi tanácsnok szerb nyelven, ép e szempontból kel ki erősen, azután az adóemelésre térve át izgató beszédben utasítja vissza a telepesek befogadását.

Jeszenszky evang. lelkész pártolja a határozatot.

Végül Krsztics polgármester szerb nyelven iparkodott az ellenérveket megczáfolni, de a szerb polgártársaknál kárba vezett minden szava. Azután feltette a kérdést: „Az állandó választmány határozata elfogadatik-e vagy nem?”

48 igen. 34 nem, mit a többség élénk éljenzéssel vett tudomásul. Jelenlevő szerb polgártársaink egytől-egyig ellene szavaztak

SPORT.

A „Torontál” regatta-egylet által rendezendő lawn-tennis játékok már legközelebb kezdetüket veszik. E lapdajátékokhoz szükséges összes szerek már megérkeztek s dr. Mihalovics Ödön urnál körülbelül a következő árakban kaphatók: Raquetek darabja 4 frttól kezdve 7 frtig, férfi övek darabja 2 frt, női selyemövek darabja 3 frt 50 kr., cipők 2 frt 80 krtól kezdve, sapkák 1 frt 50 kr., ingek 1 frt 20 kr. s nadrágok 5 frt 50 kr. árban. A club ezeken kívül mintegy 100 drb tennis-ballt hozatott.

HIREK.

Személyi hírek. Lauka Gusztáv lapunk szerkesztője f. hó 19-én néhány napi időzésre Bécsbe utazott. — Steinbach Antal, megyénk kir. tanfelügyelője mult héten hivatalos körútra indult. — Neumann Péternek, az új-pécsi közs. iskola igazgatótanítójának ő Felsége a király, ötven évet meghaladó buzgó és sikeres tanítói működése elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta.

Torontálmegye küldöttsége f. hó 20-án tiszteleg a fővárosban Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, Bethlen András gróf földmivelésügyi miniszter és Tisza Kálmán volt miniszterelnöknek, előbbieknek üdvözlő, utóbbinak bucsu feliratot adva át. A küldöttséget, mely megyénk összes élőköléségeiből áll, Hertelendy József, főispán ur ő méltósága vezeti. A feliratok szövegét Keresztes Aladár m. alszámvevő kaligrafálta, bekötési tábláit pedig a Posner féle budapesti czég készítette s diszes kiállításuk teljes dicséretet érdemel.

Kinevezés. Hajnal József, budapesti kir. állatgyógyintézeti tanársegédet, kitől lapunk is közölt néhány közérdekű cikket, megyénk főispánja nagy kikindai járási állatorvossá nevezte ki. Kerületéhez a n.-kikindai, zombolyai és csenei járáások tartoznak.

Esküvő. Ifj. Mak József, a n.-beckereki kir. törvénytörvényes alügyésze folyó hó 16-án, reggeli 5 órakor tartotta esküvőjét a török-becei gör. kel. templomban Maletics Mariska kisasszonnyal, Maletics János a török-becei takarékpénztár érdemű igazgatójának egyetlen leányával. — Tanukként a vőlegény részéről Vuchetich Endre és a menyasszony részéről Reitter Oszkár urak szerepeltek.

Brankovics György, temesvári gör. kel. szerb püspök f. hó 15-én Nagy-Kikindán időzött, hol leányát, dr. Ruzsits György ügyvédét látogatta meg. Kikinda intelligens szerb közönsége ez alkalomból élénk ovatióban részesítette a népszerű főpapot. Tellecki Risztó községi bíró diszes kocsisor élén egész Mokrinig ment elébe, hol diadalkapu várta a püspököt, a hatóság részéről pedig Deschán Arthur n.-kikindai járási főszolgabíró üdvözölte, kinek gyönyörű négyes fogatán tért a városba, hol szokatlan élénkség volt már a kora délutáni órákban, mert hire járt a nép között, hogy a vladika jön; hat óra után mozsárlövés tudatta, hogy a püspök a városhoz érkezett, nem sokára reá szebbnél szebb fogatok sorai által kísérve, a nép lelkes zsvió s a harangok zugása között meg is érkezett is a szerb templomban rövid imát hallgatott végig s azután leánya lakásán vissza vonult. Másnap visszatért székhelyére

Kereskedők és iparosok értekezlete. A helybeli kereskedők és iparosok, azon alkalomból, hogy Strasser Albert, a temesvári keresk. és iparkamara titkára f. hó 16-án városunkban időzött, népes értekezletet tartottak, melyen mintegy 50-en vettek részt. Strasser ur a helyb. kereskedők és iparosok esetleges panaszait óhajtotta meghallgatni, hogy a kamara útján magasabb helyen előterjesztvén, azok orvoslását keresszülvigye. Rózsa Ignác felemlíti azon esetet, hogy a pénzügyigazgatóság egyik tisztviselője a kereskedők és iparosokat felszólította három évi mérlegük előmutatására, mely jogtalan kívánság ellen orvoslatot kér. Strasser konstataálta, hogy sem törvény, sem ministeri rendelet erre a pénzügyigazgatóság tisztviselőjét nem jogosítja, s bizonyára tévedés forog fenn, melyre nézve a kamara mielőbb intézkedni fog. Weisz Izidor a házalók ellen, Deutsch Ignác a helyb. posta- és távirahivatal ellen szólal fel, hol órákhoz kell egy távirat vagy ajánlott levél feladásával várakozni, ez okból szükségesnek tartja a személyzet szaporítását. Eisenstädter Ignác hasonló okból szólal fel. Dr. Brájjer Lajos igen helyesen azon kívánságot ter-

jeszti elő, hogy a kamara lépéseket tegyen egy Nagy-Kikindáig menesztett harmadik vonat tárgyában, mely közvetlen csatlakozást hozna létre városunk és Temesvár között, anélkül hogy közönségünk öt órákhoz volna kénytelen a csatlakozásra várni, mely minden tekintetben hátrányos. Jokly Lipót az ülés folyamán többször felszólalt, eközben czélzatos támadást intézve a titkár ellen, mi igen kellemetlen benyomást keltett. Rózsa Ignác különben találó szavakkal ecsetelte e viselet tapintatlanságát, melyet az egész ülés tetszéssel fogadott. Végül dr. Brájjer Lajos meleg szavakban köszönte meg a titkár megjelenését s azon öszinte kívánságot tolmácsolja, hogy a temesvári kamara jövőben gyakrabban iparkodjék a n.-beckerekiek érdekeit is szem előtt tartani. — Ezzel az értekezlet éljenzés közt véget ért.

Színház. Zajonghy Elemér szintársulata f. hó 15-én utazott el városunkból Gyöngyöstre. Utolsó előadásul vasárnap, 13-án a „Csirkefogó” Lukács Sándor eredeti népszínműve került színre, harmadrészen telt nézőtér előtt. A közönség rokonszenves tapsokkal bucsuzott el a derék társulattól, mely sajnosan gyvőzödhett meg arról, hogy Nagy-Beckerek városának nagy ugyan a színháza, de kicsi a közönsége s kivált kicsi akkor, mikor áldozatkészségről van szó.

Zárvizsgák. A torontálmegyei községi és körjegyzői szaktanfolyam idei záró vizsgái, — tekintettel arra, hogy e megyében a községi és körjegyzői szigorlatok jövő hó 5., 6. és 7-én fognak megtartatni — f. hó 28., 29. és 30-ik napjának délutáni 6 órája utáni időben lesznek a községi iskola 14-ik számú termében megtartva. Az előadói kar fáradozása első zsengeit nyilvánosságra akarván hozni, — ezennel tiszteletteljesen meghívja az érdeklődő nagy közönséget s azon óhajának ad kifejezést, — hogy kiváltképen csak férfiakat lát szívesen eme vizsgálatokon. Megjegyeztetik, hogy a tanfolyam kiválóbb hallgatói jutalomban fognak részesítetni s ez iránt pályázat nyitattott. Hogy milyen érdeklődéssel folyt le és mily tevékenységgel az ez évi szorgalmi szak, — arról a tanfolyam tényleges igazgatója Balogh Károly megyei arvaszéki ülnök fog részletesen a már készülő felben levő memorandumában — számot adni. Felhívjuk a nagy közönség figyelmét és érdeklődéseit ezen kiváló fontosságú intézmény iránt, — annyival inkább, mert mint halljuk jövőre egy teljes tanfolyam fog megnyitvatni.

Filloxera — és ivóvíz. A mi kedves nagy-kikindai szomszédainknak is meg van az a szomorúságuk, hogy nincs tiszta ivóvízük s e feletti búsulásukban a borban keresnek vigasztalást. A filloxera-pusztítások folytán mind nagyobb mérvben forgalomba jutó müborok azonban az ő szomjuságukat sem képesek többé oltani s most komoly ambícióval — ivóvizet keresnek. Egyszerre két artézi kutat is fúrnak: A Kasch-vendéglő előtti téren s a nagy gözmalom udvarán, hol már 50 méterig haladtak elő, de persze ivóviznek se hire, se hanva Eszünkbe jutnak a mi artézi kutjaink, melyek a számtalan sikertelen furás után a jövő századra talán szintén elkészülnek s bőséges vízkádással oltják polgáraink szomjuságát, — addig is itt a mi jó Begánk, melyben csuszómászó állatok lakoznak. A kik pedig ezen s hasonló okokból viziszonyban szenvednek, a beckereki szőlők nedűjében kereshetnek vigaszt! E rámpás termő tökéken böven szorgáltatják még a vigaszt s hogy a filloxera elpusztítja, attól ne féljünk, sokkal jobb izlése van, semhogy reá fanyarodjék.

Pancsovai határsértések. Az Al-Duna vidékét és Belgrád lakosságát nem kis izgatottságban tartja a magyar csendőrök és szerb faorzók közt a napokban történt véres összeütközés, melyről a „Sz-d” így ír: Egy idő óta gyakrabban megtörtént, hogy Belgrád környékbeli szerbek fegyveresen keltek át

a magyar határon s nyakra-főre szállítják tutajokon és kompokon a most még lombtalan, hatalmas törzsű, sudár szálfákat. A pancsovai csendőrség Agg Márton őrmester vezetése alatt Csaklanaczi dunai szigeten ezirkált, a hova, mint a pancsovai csendőrségnek tudomására jutott, Szerbiából gyakran átesapnak a parasztok s irgalmatlan pusztitást visznek végbe az erdőben. A csendőrök ladikon bejárták a sziget környékét s csakugyan összetalálkoztak a tolvaj szerbekkel, a kik ezuttal kompon szállították a tömérdek fát. Az őrsvezető rákiáltott a szerbekre, hogy álljanak meg. Azok rá sem hederítettek a csendőrökre. — Hol vettétek a fát? kérdezték a csendőrök. — Loptuk a magyaroktól — kiáltották vissza a szerbek. Egy óriási termetű, bugyogós szerb felállott a farakásra s onnan kiáltotta, hogy a szerbeknek nem parancsolnak a magyar csendőrök, ha pedig parancsolni akarnak, akkor le fogják őket löni. A kompon levő szerbek biztatták az óriási embert, hogy ne féljen semmitől, mutassa meg, hogy lövi le a magyar csendőröket. A rabló erre előkapta montenegrini revolverét és célba vette a magyar csendőröket. A golyó a ladik oldalába furódott. Egész kis csata fejlődött ki ezután a csendőrök és a szerb faorzók között. A csendőrök sortüzet adtak. Mindjárt az első tüzeléskor szíven lötték az óriást. A szerb tolvajok egy halottal és négy sebesülten hagyták el a harc színhelyét. A holttestet és a sebesülteket a belgrádi kórházba szállították. A pancsovai csendőrség az esetről jelentést tett a belügyministeriumhoz.

Tűz. Városunkban F. hó 17-én hajnali 3 órakor Flattinger kovácsmester háza, mely az écskai utca külső végén áll, ismeretlen okból kigyulladt s daczára annak, hogy nádtetőzete teljes lángban állott, a Kuhn szakasz-parancsnok vezetése alatt gyorsan megjelenő tűzoltóság derék munkája folytán csak tetőzete égett le. A toronyt, ki a tüzet csak egy jó negyed óra múlva jelezte — megbírságotlák.

Hármas gyilkosság. Dobriczán f. hó 14-én Kocsis Ferencz csendőrszervező kedvesét és két társát agyonlőtte s azután magát is halálosan megsebezte. Tettét állítólag hirtelen haragjában követte el.

Templomrabló. A Porgány pusztai róm. k. templomba f. hó 4-én nagypénteken Csejtei Pál ottani parasztleány a delutáni ajtosság után 5 óra körül belopózott s a templomi perzselyt feltörte, belőle mintegy 60 krnyi rézpénzt, továbbá a felállított szentsírban Krisztus lábánál elhelyezett tányérból, hova a hívők krajczárjaikat tették, körülbelül 1 frnyi rézpénzt rabolt el. Az elrabolt összeggel aztán az ottani nagykorcsmába ment s ott rögtön kártyához ült, de úgy látszik az elrablott pénzen nem igen volt az Isten áldása, mert a pénzt csakhamar elvesztette. A rablásra csak másnap jött rá a templomszolga s a kir. csendőrség még az nap a tettest Csejtei Pál személyében le is tartóztatta s a n.-sz.-mikliói kir. járásbírósnak átszolgáltatta, a hol most vizsgálati fogóságban ül.

A csendőrség működése a megye területén márczius hónapban. Letartóztatást eszközölt 27 esetben. Még pedig: gyilkossági kísérletért 1 esetben, gyilkosság gyanujáért 1, felhívás folytán 1, súlyos testi sértésért 4, rablási kísérletért 1, gyújtogatásért 2, csavargásért 2 esetben; letartóztatott 1 katonaszökevényt, 2 egyént betöréses lopásért, 1 egyént betöréses lopás gyanujáért, 10 egyént lopásért és 1 egyént lopási kísérletért. Feljelentést történt lopásért 7 esetben, lopás gyanujáért 3 esetben, betöréses lopásért 1 esetben, súlyos testi sértésért 2 esetben, orvhalászatért 6 esetben, vadászati kihágásért 1 esetben, rendőri kihágásért 5 esetben és jövedéki kihágásért 3 esetben. A márczius havi események és cselekmények összesítése: Lopás 14, tűzkár 3, betöréses

lopás 2, állatok elkobzása 3, fegyverelkobzás 1 esetben történt. Felszólított szolgálatot teljesített a csendőrség: segélyszolgálatot 17, fogolykíséreti szolgálatot 36, elővezetést eszközölt 10, vásári ügyeletet teljesített 35, általában felszólított szolgálatot 53, vasuti ügyeletet 26 esetben. Ejjeli örök ellenőrzése 527 esetben történt. Ezekből az adatokból látjuk, hogy derék csendőrségünk sok oldalról és sok esetben volt igénybe véve márczius hó folyamán, hogy a közrendet, személy- és vagyonbiztonságot fentartsa. — b.

Törvényszéki csarnok.

Végtárgyalások sorrendje: Április 19-én: Ignác Miklos és társai, lopás. — Gyurity Tadea, lopás. — Muntyán Juon Nitya, súlyos testi sértés.

Április 23-án: Zoldy Hugo, sikkasztás. — Szavulyev Marucza, hamis eskü. — Bartl József, sikkasztás. — Schupfer József, súlyos testi sértés.

Április 26-án: Beszu Dukur, súlyos testi sértés. — Popov Gyóka, halált okozó súlyos testi sértés.

VEGYES.

Versengés egy festményért. A Secrétan-féle gyűjtemény árveréséből multkoriban 3.650.000 frank folyt be. A gyűjtemény gyöngye, Millet „Angelus“ a Franciaországé maradt. Az állam vette meg 553 ezer frankért, mihez még 50 százalék költség jön. 450 ezer frankig ment az amerikai Corcozan-csarnok képviselője s 552 ezerig egy csoport, mely az American Artistik Association számára akarta megvásárolni. „Otszázötvenháromezer!“, kiáltá Antonin Proust s miután hosszú szünet után sem ígért senki többet, a kalapács koppant s a mestermű a Louvre tulajdona volt. E pillanatban minden oldalról tolongtak ismerősök és ismeretlenek az állam képviselőjéhez, hogy neki gratuláljanak. — Proust a francia műbarátok és gyűjtők hazafiságához appellált s ezek 860 ezer frankot bocsátottak rendelkezésére, még pedig 200 ezer frankot ajándékképpen, úgy, hogy az államnak csak a többi kétharmadot kell megfizetnie. Az „Angelus“ középnagyságu vászon: 54 centiméter magas és 65 centiméter széles. Egy sikot ábrázol esti szürkületben; egy fiatal ember és egy leány mezei munkájukat az estharangszó csengésére félbeszakítják s ez egyszerű emberekkel az egész természet ajtatoságot lehel. Az amerikai Art Association képviselője Proust urnak azt az ajánlatot tette, hogy Millet „Angelus“-áért hajlandó 50.000 frankot fizetni a párisi szegények számára, az 553.000 franknyi vételáron felül. Proust azonban nem fogadta el ez ajánlatot, ki jelentve, hogy a szindikátus segélyével egész egy millióig ment volna az árverésben. Maga Munkácsi Mihály is tetemes összeget bocsátott Proust ur rendelkezésére.

Asszonyok Tízparancsolatja. Egy amerikai lap a következőkben állította össze az asszonyok életaxiomáit: 1. (Ovakodj az első veszekedés-től; ha azonban bekövetkezik, bátran küzd végig; nagy fontossága van annak, hogy te légy a győztes. — 2. Ne feledd, hogy férjhez mentél feleségül nem istenhez, s így tökéletlensége ne lepjen meg. — 3. Ne ki noz folytonosan pénz miatt, hanem légy rajta, hogy a megállapított konyhapénzzel kijöjj. — 4. Ha férjednek nincs szíve, bizonynyal van gyomra; igyekezz tehát jól megfőzött ételekkel kedvében járni. — 5. Olykor-olykor engedd neki az utolsó szót; ezzel örömet szerzel s magad nem veszítesz vele semmit. — 6. Olvass az újságokból a születési, eljegyzési és halálozási híreken kívül egyebet is, hogy tudomással birj oly dolgokról, a miknek hasznát veheted; férjed ez által otthon is talál mulatságot s nem kénytelen korcsmazni. — 7. Légy mindig — még veszekedés közben is — udvarias vele szemben. Emlékezz arra, hogy mikor még vőlegényed volt, fölneztél rá; most tehát ne nézd le. — 8. Bizonyos időközben engedd, hogy ő tudjon többet náladnál; ez emeli

önérzetét, rád nézve pedig előnnyel jár, ha olykor beismered, hogy nem vagy egészen hibátlan. — 9. Légy barátja férjednek, ha okos ember; ha nem az, emeld magadhoz barátoddá, a nélkül hogy leereszkednél hozzá. — 10. Tiszteld férjed rokonait, főleg anyját. a ki sokkal régebben szereti őt, mint te.

A khinai udvarból. A khinai császár életmódjáról és palotájáról a Sanghaiban megjelenő „Ostasiatischer Lloyd“ című újság a következőket írja: Kvang-Hsü császár, a khinaiak alig 18 éves uralkodója, ugyanabban az épületben lakik, a melyben ősei 1644-től kezdve székeltek, s melyet ősidőktől fogva Yang Hsien-Tiennek hívnak. A császár szobái egészbevéve 90 láb hosszúak és 30 láb szélesek s három osztályba vannak elkülönítve, melyek közül a középső tróntermül szolgál. Ebből a pompás teremből 10 láb magas ajtók nyílnak a szomszéd helyiségekbe. Az ajtók felső része művészileg faragott rácszatból áll, melyeknek mintái „Szerencsét hozó“ irásjelekből és virágokból vannak összeállítva. Télen-nyáron egyaránt nyitva állnak ezek az ajtók, de télen idején gazdag himzésekkel díszített damast függönyök zárják el a szobáktól a zord levegőt. A császár szobáiban nincsenek székek, hanem csak két lábas magas és piros posztóval bevont divánok, melyeket „kaug“-nak hívnak; a trón sárga selyemmel van bevonva, melyre sárkányok és fönixek vannak hímzve. A fiatal császár nagy, ugynevezett Ningpo-ágyban alszik, mely gazdagon van díszítve elefántcsont és fadaragványokkal. Étkezéskor a császár mindig egyedül van és villa helyett kis elefántcsont pálczákkal eszik. Szobáiban temérdek apró csecsebecse van szétszórva. A 90 láb hosszú épület homlokzatán fedett lépcsők futnak végig. Érdekesek azok az etikett-szabályok is, melyek a khinai udvarban divatosak. Így a császár szülei, valahányszor fiukat meglátogatják, mikor találkoznak, tartoznak térdre borulni. Hasonló kötelességnek van a császár tíz éves öccse is alávetve.

Hogy valakit elevenen temettek el, ezt kiválólag a sirból hallott, vagy hallani vélt hangok és az eltemetett test megváltozott helyzete után következtetik. Érdekes és megnyugtató mit Devergit a párisi temetőben tett tapasztalatai folytán mond. Gázkifejlődés által nemcsak felpuffad a hulla, hanem az egyes tagok helyzete is megváltozik, sőt nem egyszer történt a párisi virasztó házban hogy a hulla leesett az asztalról, ha oda nem volt kötve. Gyakran futottak már a temetői virasztó felügyelőjéhez, hogy ez vagy ama hulla még él, mert lába vagy karja megmozdult. A gázkifejlődés néha oly hatalmas, hogy a bőr megrepedvén a gáz csattanással tör ki, mit aztán a felizgatott képzelődés kiáltásnak vesz, és ha most a sirból kivett koporsó a gázkifejlődés által szétfeszítve, a hulla helyzete változtatva, s a bőrön sérülés találtatik, kész a mese: „A szerencsétlen, ember földi erővel feszítette fel a koporsót, hánykódott benne, kiáltozott és saját husát marczongolta.“

VASUTÜGYEK.

(Szab. osztr. magy. államvasut-társaság.)

Magyar-német állatforgalom.

Az 1886. évi szeptember hó 1-től fenálló közvetlen díjszabáshoz f. évi május hó 1-vel a III. sz. pótlék lép érvénybe, mely a) Bars-ról Halle a.S. és Magdeburgba szánt sertésküldeményekre szóló közvetlen díjtételeket, b) módosított díjtételeket a magyar állomásokról német állomásokra szánt ilyenü küldeményekre szóló közvetlen díjtételeket; c) közvetlen díjtételeket Mokrin állomásról német állomásokra szállítandó baromfiküldeményekre; d) a díjszabási határozmányok nemkülönbén az irányítási táblázatok kiegészítését és helyesbítését és e) az állatkísérők után járó új menetdíjakat illetve az eddig fenállott menetdíjak módosítását tartalmazza.

Ezen pótlék példányai a részes vasut-igazgatóságoknál kaphatók.

G A Z D A S Á G.

A »Torontál« melléklete.

Torontálmege selyemipara.

I.

Bezerédj Pál, szegedszárdi orsz. selyemtenyésztési felügyelő jelentéséből közlünk megyénk selyemtenyésztésére vonatkozó adatokat. Bezerédj Pál 1880. évben vette kezébe a selyemtenyésztés ügyét, melynek fölvirágztatására önként vállalkozott s az akkori miniszter báró Kemény Gábor 1880 márczius 2-án nevezte ki miniszteri meghatalmazottnak a selyemtenyésztés érdekében. Bezerédj az első években saját vagyonából ezereket áldozott, hogy a selyemtenyésztésnek lendületet adjon; s csak az ő szívós kitartásának s bámulatos munkaerejének sikerült azt az eredményt elérni, melyet most 10 év után felmutatni képes: 1879-ben ugyanis a selyemgubók vételára fejében az egész országban csak 3700 frtot fizettek ki, míg a múlt évben már 792,023 frt 04 krt; olyan eredmény, melyet csak Bezerédj példátlan munkássága fejthet ki. Ez alatt a tíz év alatt gubókért munkásoknak, tisztviselőknek összesen 3 millió 879,852 frt 17 krt fizettetett ki.

A selyemipar meghonosítása terén az egész országban elért örvendetes eredményt eléggé meggyőzőleg igazolják, hogy míg 1880-ban ezen iparral az egész országban csak 1059 család foglalkozott, kik által összesen 10.131 kilo gubó termeltetett, úgy addig 1889-ben már 51122-re emelkedett az egész országban a selyemtermeléssel foglalkozó családok száma, kik összesen 815.659 kilo selyemgubót termeltek.

A minden néven nevezendő kereset, mely a selyemipar által a vele foglalkozóknak az egész országban nyújtott, 1880. évben összesen 20.025 frt volt, 1889-ben pedig már 1,042.603 frt.

Torontál vármegyében 1879-ben még alig volt, ki selyemtenyésztéssel foglalkozott, behatóbban ezen iparág csak 1880-ban kezdett gyakorlaltatni.

Haladást a következő szám adatok tüntetik elő:

1880-ban az egész vármegyében 620, — 1889-ben 5012 család foglalkozott a selyemtenyésztéssel.

A tenyésztő családok száma a legnagyobb arányokban az antalfalvai járásban emelkedett, hol az 1880-tól 1889-ig, 88-ról 1669-re növekedett.

A községek közül a tenyésztők számában legnagyobb növekedést mutat:

1. Antalfalva, hol 1880-tól 1889-ig, 30-ról 404-re,
2. Lajosfalva, hol 1880-tól 1889-ig, 20-ról 300-ra,
3. Almás (Jabuka), hol 1880-tól 1889-ig, 52-ről 186-ra emelkedett a tenyésztő családok száma.

Legtöbb selyemgubót a vármegye területén az antalfalvai járásban termeltek 24.626 kilot; legkevesebbet a zombolyai járásban 745 kilot.

A községek közül legtöbb selyemgubó termeltetett:

1. Antalfalván 5.350 kilo
2. Lajosfalván 4.310 kilo
3. Dolován 2.884 kilo

Selyemgubóbevéltő állomás 1889-ben már négy helyen volt a vármegye területén felállítva, nevezetesen: Módoson, Nagy-Becskereken, Nagy-Kikindán és Pancsován.

Kifizettetett pedig selyemgubó vételára fejében ezen beváltó állomásokon, azok szervezése óta: Módoson 6.792 kiloért 6.542 frt, Nagy-Becskereken 18.120 kiloért 18.155 frt, Nagy-Kikindán 8.855 kiloért 8.873 frt, Pancsován 191.801 kiloért 200.075 frt, összesen 225.568 kiloért 233.645 frt.

Ime szám adatok igazolják ezen ipar haladását, mely szám adatoknak jelentőségét kellőleg méltányolni csak az fogja, ki ismeri azon előnyöket a melyeket ezen iparág nyújt.

A selyemipar és illetve a selyemtenyész-

tés által nyújtott előnyökben találjuk meg magyarázatát a selyemtenyésztő családok rohamos felszaporodásának, amennyiben azok száma 1879-től 1889-ig alig 100-ról 51.122-re emelkedett.

És ha mind ezen örvendetes jelenségeket kellőleg méltányoljuk, nem-e kell mindenkéül arra gondolnunk és oda törekednünk, hogy az eddig elért örvendetes eredményt ne csak megtartsuk, de azt lehetőségig fokozzuk; mert megállás egyenlő a visszaesséssel.

Határozottan azon kell tehát lennünk, hogy ezen ipar tovább fejlesztése érdekében minden lehetőet elkövessünk és igyekezzünk megszüntetni azt, hogy ezen ipar csak egyesekre legyen áldáshozó mellékfoglalkozás. Képezzen az a jövőre egy általánosan elterjedt kereseti forrást, melyből mindenki meríthetvén, jelentékenyen járulna a nemzet köztalajgyarapodásához.

Bebizonyult tény immár, hogy hazánk a selyemipar gyakorlására ép oly kitünően alkalmas, mint akár Francia- vagy Olaszország.

Mindenki tudja, hogy ezen országok óriási gazdaságuknak, ép a selyemipar egyik kútforrása.

Azok, kik behatóbban foglalkoznak hazánk gazdasági viszonyaival, bizton állítják, hogy már rég elmúlt az az idő, amidőn még kizárólag csak a mezőgazdaság terményei után várhatta a nemzet, köztalajgyarapodásának emelését.

Igenis tudva van, hogy ma már, midőn az ipar előtérbe lépett, kell, hogy az ipar fejlődésére nagyobb tekintetekkel legyünk, mint a minőkkel ez időig voltunk. Ime, megvan az alkalom adva arra, hogy ezen irányban elméleti okoskodásainkat, a gyakorlati életben érvényesítsük és hogy ne szóval, hanem tettel bizonyítsuk be, miszerint az ország szükségleteit felismerve, azokat habár szerény körben, de szolgálni kívánjuk komolyan és azon áldozatkészséggel, melyet hazánk tőlünk méltán elvár.

Ha mindezt figyelmünkre kellőleg méltatjuk úgy akkor lehetetlen, hogy ne törekedjünk elhárítására mindazon akadályoknak, melyek ezen ügy továbbfejlődésének folyton még utjában állnak: és lehetetlen, hogy ezen törekvésünk bárki által is, a maga egész jelentőségében ne méltányoltatnék.

Lássuk tehát, melyek azon akadályok, a melyek ezen ipar fejlődését gátolják?

Természetes, hogy minden iparczikknél a főkéllék: annak jó minősége és versenyképessége.

Megáldotta a gondviselés ezen országot egyéb előnyeivel felül még azzal is, hogy úgy egyálji, mint talajviszonyainál fogva csak oly jó selyemet állíthatunk elő, mint a világ bármely más része. Ez ma már bebizonyult tény.

Az általunk előállított selyem minősége nem lehet akadály annak, hogy az ügy még eddig alig sejtett arányokban továbbfejlődhessék.

Vagy talán népünk idegenkedése ezen termelési ágától az, mely annak fejlődését gátolja? De egyáltalán lehet-e idegenkedésről szó, a midőn a tenyésztő családok száma a jobbra csak 5-6 vármegye területén az ipar újabb kezdeményezésének első nyolcz éve alatt alig 200-ról 40 ezerre emelkedett?! legutóbb pedig csak egyetlenegy évben t. i. 1889-ben 11 ezerrel növekedett?! Ezen tény nem fényes bizonyítéka-e annak, hogy népünk ezen iparág gyakorlására igenis bir hajlandósággal.

Mi az oka tehát annak, hogy ezen hajlam daczára az érdeklődés és a részvét ezen iparág iránt még távolról sem oly nagy, mint a minő lehetne és lenni kellene?

A már meglevő érdeklődés indokát megtaláljuk azon előnyökben, melyeket ezen iparág nyújt; különösen azáltal, hogy semminemű beruházásokat nem igényel, a velejáró munka rövid 4-5 heti időt vesz

csak igénybe és oly könnyű, hogy azt a család gyengébb munkaerővel bíró tagjai is elvégezhetik; végül, hogy keresetet nyújt az év ép azon szakában, a midőn a szegény nép legjobban van megszorulva t. i. tavaszkor közvetlen az aratás előtt.

KÜLÖNFÉLÉK.

A fák szerepe a természet háztartásában. E tételt fejtegette Ranson Arthur a növénytanitársulat titkára a bedfordshire-i természet-tudományi és gazdasági egyesület ülésén. Fejtegetéseinek eredményét a következő pontokban foglaljuk össze:

1. Az által, hogy a fák leveleikkel folyton elpárologtatják a vizet s hogy megvédik a koronájuk alatt elterülő talajt s az alacsony növésű növényzetet a nap s a szárító szelek hatása ellenében, — mérsékelni segítik a forró száraz nyarak hatását.

2. Az által, hogy esőzések alkalmával bizonyos ideig feltartóztatják a vizet, a mely idő alatt az a talajba juthat, megakadályozzák a hirtelen és veszélyes áradásokat.

3. A visszatartott víz egy része azután ismét elpárolog vagy pedig a gyökerek által készített utakon leszivárog a mélyebben fekvő talajba, hogy azután itt összegyűlve, mint forrás törjön elő.

4. A víz egy másik részét a gyökerek szíjják fel, melyek így mint földalatti víz-elvezető csatornák szerepelnek.

5. Az által, hogy a fák megakadályozzák a víz hirtelen való meggyűlését s így a rögtönös patakok keletkezését, áradásokat is, egyuttal megakadályozzák a talaj értékes részeinek kimosását, elvitelét.

6. A fák koronája, ernyője, kivált ha a fák egy helyen nagyobb mennyiségben tenyésznek, nem csak a talajt védi meg a nap és száraz szelek szárító hatása ellen és szabályozza a levegő vízgőz tartalmát, de mérsékeli úgy a nyár mint a tél hőmérsékét is, és ugyanekkor megvédi a közelfekvő területet s ez által emeli annak értékét.

*

Kijegezedett méznek folyóssá tétele. Az eredeti tiszta méznek az a tulajdonsága van, hogy a cukor benne hamar kijegezesedik, s ez az oka, hogy sokan az ilyent nem szeretik. Pedig igazán véve, csakis ilyent kellene használni, mert a tükör tiszta s könnyen folyós mézre mindig ráfér egy kis gyanuja a hamisításnak. Ha azonban ilyen jegeczés mézet ismét folyóssá s tetszetősebb színűvé akarjuk tenni, úgy állítsuk a mézes edényt forró vízbe, mire az hamar elveszti kristályos állományát és visszanyeri eredeti folyóságát s tiszta színét. A mely méz nem jegeczedik, az bizonyára hamisítva van, mert a hamisítatlan méz mindenkor megjegezedik.

*

Megbízható gyógykezelés. Zavart emésztéssel ellátott egyének, kik étvágyhiányban, felfúvódásban, gyomorgörcsökben és rendetlen székelésben szenvednek, a „Moll-féle seidlitzpor“ használata által rövid idő múlva visszanyerik egészségüket. Egy doboz ára 1 forint. Sététküldés naponta utánvétellel Moll A. gyógyszerész és csász. kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9. Vidéki gyógyszerárakban határozottan Moll-féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. 5

Felelős szerkesztő: Lauka Gusztáv.
Főmunkatárs: Kp. Kovács László.

H i r d e t é s e k.

Eldőleges jelentés.

Van szerencsém Nagy-Becskerek város és környéke t. közönségét tisztelettel értesíteni, hogy a jövő hét folyamán helyben

főutca Pyrra-féle házban

Mödlingi czipőárugyár raktárát

megnyitom, s ajánlom legnagyobb választékú raktáromat mindennemű uri-, női- és gyermek-czipőkben legolesőbb szabott árákon.

(133-1.1)

Kiváló tisztelettel

A Mödlingi czipőárugyár képviselőjében:
Herzfeld Vilmos.

1432. sz. 1790.

(135-2.1)

Birtokeladási árverési hirdetés.

A Torontálsziget (Szakula) község határában levő révvámjognak 1500 frt kikiáltási ár mellett leendő eladása iránt N.-Becskereken a m. kir. kincstári ispánság hivatalos helyiségében 1890. évi május 13-án d. e. 10 órakor írásbeli zárt ajánlatok tárgyalásával egybekötött nyilvános árverés fog tartatni.

Az árverés megkezdése előtt a kikiáltási ár 10 százalékának megfelelő bánatpénz teendő le, az 50 kros bélyeggel és 10 százalék bánatpénzzel ellátott írásbeli zárt aján-

latok a szóbeli árverés megkezdése előtt az árverelő bizottság elnökének kezébe adandók át, az írásbeli ajánlatokban a megajánlott vételár számokkal és betűkkel kiírandó és határozottan kijelentendő, hogy ajánlattevő a feltételeket ismeri és azok minden pontjának magát feltétlenül aláveti.

A közelebbi árverési és szerződési feltételek a nagy-becskereki m. kir. kincstári ispánságnál és ezen kir. jószágigazgatóság-nál a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Utőajánlatok figyelembe nem vétetnek. Temesvár, 1890 április hó 13-án. A m. kir. jószágigazgatóság.

1770. sz. 1890.

(134-1.1)

Királyi jószágigazgatóság székhelyének változtatása.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi ministerium folyó évi április hó 4 én kelt 17,267 számú magas rendeletével a volt szegedi m. kir. jószágigazgatóság székhelyét f. évi május hó 1-től kezdve Szegedről Pancsovára helyezte át.

Ebből kifolyólag a jószágigazgatóság hivatalos működését Szegeden f. hó 24 évvel beszünteti s további működését már Pancsován f. évi május hó 1-ével kezdi meg.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi ministerium alá rendelt eme új pancsovai kir. jószágigazgatóság a nagy-becskereki, pancsovai és fehértemplomi kincstári ispánságok kerületére terjeszkedik ki és azoknak adminisztratív ügyeit vezetendi, kivéve a már foganatosított örök eladásokat, melyek legombolyítása a temesvári kir. jószágigazgatóság ügykörébe utaltatott át.

Felhivatnak ennél fogva mindazon kincstári bérlők és azok, a kik a szegedi jószágigazgatóság kezelése alatt álló pancsovai, nagy-becskereki és fehértemplomi kincstári uradalmakban levő javak iránt érdekelve vannak, vagy azokkal kegyuri viszonyban állanak, vagy az érdekelt hatóságok, hivatalok és bíróságok, hogy az esetleges beadványaikat, illetve átirataikat és végzéseiket vagy ítéleteiket f. évi ápril hó 22 től kezdve ne Szegedre, hanem Pancsovára a m. kir. államjószágigazgatósághoz czimezve intézzék.

A nevezett uradalmakra nézve illetékes ügyészségek és pénztárak továbbra is változatlanul maradnak.

Szeged, 1890 ápril 15 én. — Marschan József, kir. tanácsos, jószágigazgató. (Utánnomás nem díjaztatik.)

2512. sz. kig. 1890.

(118-3.3)

Pályázati hirdetés.

Torontálmegye török-kanizsai járásban kebelezett Csóka és Monostor községek által képezett csókai körjegyzői állása, melylyel beszámítva a napidij átalányt készpénzben 1009 frt fizetés és szabad lakás van egybekötve, elhalálozás folytán megüresedvén — annak betöltése céljából ezennel pályázatot hirdetek. A képviselő testületek által eszközöndő választás f. évi április 26-án d. e. 10 órakor fog Csóka község házában megtartatni.

Felhívom a pályázni szándékozókat, miszerint az 1883 ik évi I. t. cz. rendelkezéséhez képest kellőleg felszerelt folyamódványaikat a választást megelőző határnapig hozzám benyujtsák.

Török-Kanizsa, 1890 márczius 30-án.

Tallian, főszolgabíró.

Pleitz Fer. Pál

könyv- és könyomda

könyv-, papir- és írószerkereskedés

Nagy-Becskereken.

Munkák és hirdetések felvételi irodája: Hunyadi-utcza 10. sz.

3925. sz. 1890.

(131-2.1)

Hirdetmény.

Az 1883. évi 44. t.-cz. 16. § a értelmében ezennel közhírré tétetik, miszerint a helybeli magyar kir. pénzügyigazgatóság által felülvizsgált Nagy-Becskerek város 1890. évi I., II. osztályu keresetadó-lajstroma f. évi április hó 20-27. napjai közötti időben s így 8 napon át a városi alszámvevői irodában közszemlére kitétetni fog, miért is Nagy-Becskerek város I., II. osztályu keresetadó-kötelesei figyelmeztetnek, hogy netáni felszólamlásait és pedig:

a) Azon adózók, kik I., II. osztályu keresetadóval már mult évben voltak megróva, a lajstrom kitételének napját,

b) Azon adózók, kik I., II. oszt. keresetadóval folyó évben első ízben rovatnak megadótartozásuknak az adókönyvecskébe történt bejegyzését, követő 15 nap alatt a városi alszámvevői irodában írásban vagy előszóval előterjeszthetik.

Megjegyeztetik azonban, hogy a kitűzött határidőn túl beadott felszólamlások figyelembe vehetők nem lesznek.

Nagy-Becskerek, 1890 április 12.

Krsztics János.
polgármester.

3840. sz. 1890.

(132-2.1)

Hirdetmény.

Az 1883. évi 44. t.-cz. 16. és 18. §§-ai értelmében közhírré tétetik, miszerint a helybeli m. kir. pénzügyigazgatóság által készített N.-Becskerek város 1899. évi tőkekamat és járadékadó-lajstroma f. évi április hó 20-27. napjai közötti időben, s így 8 napon át a városi alszámvevői irodában közszemlére kitétetni fog; miért is Nagy-Becskerek város tőkekamatadó-kötelesei figyelmeztetnek, hogy netáni felszólamlásait és pedig:

a) Azon adózók, kik tőkekamat- vagy járadékadóval már mult évben voltak megróva, a lajstrom kitételének napját;

b) Azon adózók, kik tőkekamat- vagy járadékadóval f. évben első ízben rovatnak megadótartozásuknak az adókönyvecskébe történt bejegyzését követő 15 nap alatt a városi alszámvevői irodában írásban vagy előszóval előterjeszthetik.

Megjegyeztetik azonban, hogy a kitűzött határidőn túl beadott felszólamlások figyelembe vehetők nem lesznek.

Nagy-Becskerek, 1890 április 12.

Krsztics János.
polgármester.

3501. sz. 1890.

(111-3.3)

Hirdetmény.

A nagy-becskereki kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság részéről közzététetik, miszerint a torontáli helyi érdekű vasut számára az alább megnevezett határokon kisajátított területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszínére a következő határnapok tüzetnek ki, ugymint:

Nagy-Becskerek községre nézve 1890. évi május hó 7-én, reggel 9 óra, a n.-becskereki állomáson

Lázárföld községre nézve 1890 május 8-án, reggel 9 óra, a lázárföldi állomáson.

Katalinfalva községre nézve 1890 május 8-án, reggel 9 óra, a lázárföldi állomáson.

Ernesztháza községre nézve 1890 május 8-án, reggel 9 óra, a lázárföldi állomáson.

Német-Szárca községre nézve 1890. évi május hó 9-én, reggel 9 óra, a szárcai állomáson.

Román-Szárca községre nézve 1890. évi május hó 9-én, reggel 9 óra, a szárcai állomáson.

Az érdekeltek felhivatnak, miszerint netáni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjeszszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgalmak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhivatnak mindazok, a kik a fennebbi határokon a torontáli helyi érdekű vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi czim alatt igényt tartanak: ezeket 1890. évi május 6-ig ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsek, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területről hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekintheők.

Kelt N.-Becskereken a kir. törvényszék telekkönyvi osztályánál 1890. évi márczius 28-án. — Kiss Sándor, kirendelt tkvi bíró.

1581. sz. 1890.

(128-3.2)

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye pancsovai járásba kebeleztet Sztarcsova községében üresedésben lévő bábai állásra pályázat hirdettetik s a választás határnapjául f. évi május hó 6. napján, d. e. 9 órája a község házához kitűztetik.

Felhivatnak tehát mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy oklevelükkel, valamint eddigi szolgálataikról és erkölcsi magaviseletükről tanuskodó bizonylatokkal felszerelt kérvényüket legkésőbb f. évi május 3-ig alólírotthoz nyujtsák be.

Ezen állás következő javadalmazásokkal jár: a) Évi 60 forint a községi pénztárból negyed évenként előre fizetve.

b) Szülési eseteknél minden fizetni képes szülőntől 1 frt, fizetni képtelenek ingyen kezelendők.

c) Természetbeni szabad lakás.

Pancsova, 1890 április 1.

Radosavlyevics, főszolgabíró.

SCHLICK-féle Vasöntöde és Gépgyár

részvénytársaság Budapest.

Gyár és irodák:

VI., külső váci-ut 1696.99. sz.

Városi iroda és raktár:

VI., Podmaniczky-utca 14. sz.

Ajánlja kitünő és szilárd szerkezetű, számos első díjakkal kitüntetett:

SCHLICK-féle szab. 2 és 3 vasu ekéit

és szabadalm. mélyítő ekéit

mélyítő ekéit önzetékkel, eredeti Schlick és Vidats-féle

egyvasu ekéit,

talajmivelő eszközeit, boronait és rögtörő hengereit

Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavető gépeit

Szörvavető gépek, többvasu ekékre alkalmazható tengeri- és répa-ültető készülékek. Készletben vannak továbbá: gőz- és járgányesplő készülékek, gabona-tisztító rosták (Baker és Vidats rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, örlőmal-mok és olajmalom berendezések. — Eredeti amerikai kéveköto és marokrakó aratógépek és fűaszáló gépek.

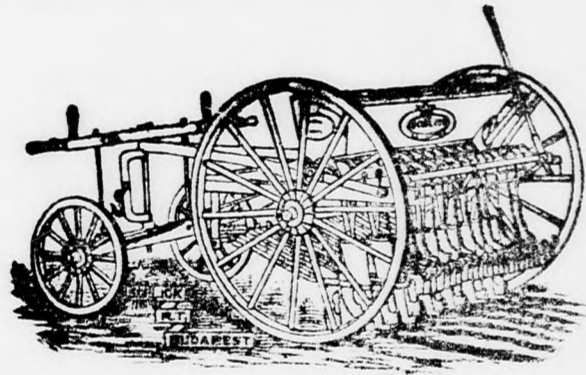
Legjutányosabb árak.

Előnyös fizetési feltételek

Árjegyzékek kívánatra ingyen s bérmentve.

Jegyzet. Van szerencsénk ezennel t. cz. üzletbarátaink tudomására hozni, hogy noha a VI. Podmaniczky-ut 14. sz. a. levő irodánk legnagyobb részét a k.-váci-uton levő gyártelepünkre helyeztük át, mindazonáltal ezen irodai helyiségünkben t. üzletbarátaink kényelme érdekében egy városi irodát tartunk fenn, valamint hogy ugyanott építési czikkeink és gazdasági gépeinkből raktárt létesítettünk. Kiváló tisztelettel (79-18.5)

A Schlick-féle vasöntöde és gépgyár-részvénytársaság igazgatósága.

A nagy-szebeni földhitelintézet ad jelzálog kölcsönöket

ház- és földtulajdonosoknak ugy a városban mint a vidéken levő ingatlanokra, ezeknek megbecsült értékük fele részéig és 100 zal osztható összegekben és pedig:

1. Az intézet által **felmondhatlan** kölcsönöket törlesztésre, melyek a kamatokon és bezárolag a jutalékon kívül még azon tőketörlesztést is magában foglalják, melyek a kölcsön tartamidejének megfelelnek:

a) 2000 frtnyi legcsekélyebb összegekben 5 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{100}$ -ra, bezárolag a jutalékkal, 76 félévi 3 frt 25 krnyi részlettörlesztés mellett vagy a jelzálog minősége szerint;

b) 1000 frtnyi legcsekélyebb összegekben 6 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{100}$ -ra bezárolag a jutalékkal,

61 félévi 3 frt 75 krnyi részlettörlesztés mellett minden 100 frt kölcsönért.

2. **Felmondható** kölcsönöket 300 frttól egész 1900 frtig 6 $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{100}$ ra, kamat és jutalékkal együtt, 35 félévi 4 frt 75 krnyi részlettörlesztés mellett minden 100 frt kölcsönért.

A kölcsönök készpénzben fizettetnek ki, és a kölcsönvevőnek szabadságában áll, tartozását a meghatározott törlesztési idő előtt vagy egészben vagy részben visszafizethetni.

A kölcsönök közvetítését

Kadelsburger L.

I. nagy-becskereki váltó- és bizományi üzlete

Nagy-Becskereken vállalja el.

(6-26.9)

1055. sz. kig. 1890.

(125-3.2)

Pályázat.

A megye tettes bizottsága f. évi február hó 24. 163.-1385. ex 1890. sz. alatt kelt határozatával, Klekk, Lázárföld és Zsigmondfalva községre nézve, a születésnői karnak felosztását engedélyezvén, önálló születésnői állomások szervezését helybenhagyta.

Ennek kifolyásából ezennel közhírré tétetik, hogy a születésnői állomásnak betöltésére nézve a választás Klekk községhezánál f. évi április hó 28. d. e. 9 órakor, Lázárföld községhezánál f. évi április 28-án d. e. 11 és Zsigmondfalva községhezánál f. évi április hó 28. d. u. 3 órakor fog megtartani.

Klekk községben az évi fizetés 30 frt, minden szülés után a díj 2 frt, Lázárföld községben évi fizetés 30 frt, minden szülés után a díj 1 forint 50 kr., Zsigmondfalva községben évi fizetés 60 frt, minden szülés után a díj 2 frt.

A pályázni szándékozók, kik a magyar és német nyelvet birják, és jogosultságukat oklevéllel vagy képesített bizonylattal igazolni kötelesek; hogy felszerelt folyamodványaik f. évi április 27-éig alólirotnál benyújtsák.

Nagy-Becskerek, 1890 április 8.

Bakalovich, főszolgabíró.

2787. sz. 1890.

(114-3.3)

Pályázat.

Mokrin községben a segédjegyzői állomás f. évi április 28-án, d. e. 10 órakor fog a községhezánál választás útján betöltetni.

Felhivatnak mindazok, kik ezen 500 frt fizetés és 100 frt lakbérrel javadalmazott állást elnyerni óhajtják, hogy az 1886. évi

XXII. t.-cz. 74. §-ában említett minősítést, nemkülönben a hivatalos nyelven kívül a szerb és német nyelvnek tökéletes bírását igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a választást megelőző napig ezen főszolgabírói hivatalnál nyújtsák be.

Nagy Kikinda, 1890. évi márczius 30-án. A járási főszolgabírói hivatal. Főszolgabíró távol: Augusztin, szolgabíró.

Groszmann Zsigmond

okl. mérnöknek

m ű s z a k i i r o d á j á b a n
Nagy-Becskereken

belvizlecsapolási, földmérési, tagosítási, nemkülönben a magasépítészeti körébe tartozó bármilyen munkák utólagos és mérsékelt díjazás mellett elvállaltatnak. (127-52.1)

IRODA: Begasor, Sinkay-féle ház, a gőzhajózási ügynökség mellett.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy

férfi-szabóüzletemet,

mely eddig a Szávits István-féle házban (kigyó-utca) volt, az Ormódy-féle házba, (Vármegyeház-utca) tettem át.

A n. é. közönség szíves pártfogásába továbbra is kéri.

Kovács Lajos,

férfiszabó.

(126-3.2)

Cs. kir. szab. oszt.

Phönix biztosító Társaság

(Alapított 1860 ban.)

Jutányos jegybiztosítás.

Társaságunk mint minden évben úgy most a lehető legnagyobb előnyökben részesíti feleit. Netalán károk gyorsan, méltányosan és igazságosan számitatnak fel és fizettetnek ki.

Bővebb felvilágosításokat készségesen ad és nyomtatványokkal díjmentesen szolgál tisztelettel alulirt, valamint minden községben létező ügynökségünk.

A cs. kir. szab. oszt.

Phönix biztosító Társaság főügynöksége
Nagy-Becskereken. (130-2.1)

Az kétségtelen, hogy gyakran egészen egyszerű, könnyen beszerezhető házi szer meg-
lepően gyors gyógyulást szerzett. „A Beteg-
barát” című kis iratban még bizonyítékokat is találunk arra nézve, hogy még hosszas, reménytelennek nevezett esetekben is, gyógyulás állott be. Minden betegnek el kellene olvasni azon könyvet; Richter kiadóintézete
Lipcseben ingyen megküldi.

MOLL SEIDLITZ PORTavaszi
gyógyításNyári
gyógyításŐszi
gyógyításTéli
gyógyítás

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLL A. sokszorosított czéje látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altestbajok, gyomorgörös, nyálk, gyomorégés, székrekedésnél, májbajok, vértululás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktarak az ország minden nevezetesebb gyógyszer-táraiban.
MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett, 2 doboznál kevesebb nem küldünk.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Útó toglalkozásonnal az ön Moll-féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívesen Isten fizesse meg-
et mondok érte; ez-k a gyomrot jóva és tót könnyűvé teszük.
Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha minden üveg MOLL A. védjegyét és aláírást viseli.

Bedörzsölésnél sikeres használat közhírvény, esz, mindennemű testfájdalmak és benulásnál: burogatás alakjában minden sérlem és sebnél, daganatok, gyuladásoknál. Belsőleg vízzel vegyítve hirtelen rosszul, hányás, kolika és hasmenésnél.

Egy üveg ára használati utasítással 90 kr. o. é.

Raktarak az ország minden nevezetes gyógyszer-tár és anyagkereskedéseiben.

MOLL A. gyógyszerész cs. kir. udvari szállító, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész urhoz Bécs.

Kitünő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagy-szerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál. Mély tisztelettel

(265 35)

Hornof, lelkész Micholup-ban.

Legjobb
bedörzsölő
szer

kőszvény

csúz

és minden

meghűlési
betegségek
ellen.

Kapható Nagy-Becskereken: Menezer Lipót, Kellner József és Kovács Sándor gyógyszer. uraknál.

H**Kronsteiner Károly**

első cs. kir. osztr.-magy. kizárólagosan szabadalmazott

Homlokzat-festék-gyáraBécs, III. Hauptstrasse 120, saját házban.
Kitüntetett arany érmeikkel.

Főraktár Nagy-Becskereken Prandell Rezső urnál.

Szállítója a fő- és hercegi birtok- és a cs. és kir. katonai kezelőségek, valamennyi vasutak, ipar-, hegy- és hámor-társulatok, a legtöbb építkezési vállalkozó és építőmester, valamint sok gyár- és birtoktulajdonosnak.

Ezen homlokzat-estékek 1860 óta vannak forgalomban és előszeretettel használtatnak épületek, különösen: paloták, nyaralók, templomok, iskolák, nyilvános intézetek, belső lakosztályok stb. előlék befestésére.

Ezekből 36 különféle minta áll rendelkezésre, kilója 16 krtól feljebb, mézben feloldható, száraz állapot és poralakban küldetik el, és tekintettel az alapszín tisztaságára az olajmázolással egészen azonos.

Mintakártyák és használati utasítások kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek meg.

Figyelemztetés! Mintakártyáim számjai és alapszíneiben egészen hasonlóan utánoztatnak, azért kérem, czégem és czímre figyelemmel lenni. (116-10.3)

Nyomatott a kiadó Pleitz Fer. Pálnál Nagy-Becskereken.

HIVATALOS MELLÉKLETE.

Nagy-Becskerek, 1890. évi április hó 20-án.

Köirratok.

Torontálvármegye alispánjától.

5088. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabírósnak és Nagy-Becskerek város tanácsának mint I-ső foku iparhatóságnak.

A nagyméltóságú m. kir. kereskedelemügyi ministeriumnak a cég bejegyzési kötelezettség pontos teljesítésének ellenőrzése és a megszünt cégeknek hivatalból való törlése tárgyában f. évi január hó 26-án 2631. sz. a. kelt korrendeletét tudomásvétel és ahhoz való szigorú alkalmazkodás végett másolatban kiadom

Nagy-Becskerek, 1890 február 10.

Alispán hiv. távol:

Dániel, m. főjegyző.

Másolat. Kereskedelemügyi m. kir. minister. 2631. sz. Valamennyi magyarországi és a fumei másodfoku iparhatóságnak. A cégbejegyzési kötelezettség fontos teljesítésének ellenőrzése — és a megszünt cégeknek a mennyiben a cég önkéntes törlése mellőztetik — hivatalból való törlése tárgyában valamennyi kereskedelmi és iparkamarát egy általam előirt ellenőrzési könyvnek vezetésére utasítottam s kötelességévé tettem egyúttal a kamaráknak, hogy ezen ellenőrzési könyvbe egyfelől az 1884 ik évi XVII. t. cz. 177. §-ának utolsó bekezdése értelmében az első foku iparhatóságok által velök közölt iparigazolványok és ipar engedélyek adatait bejegyezzék, másfelől pedig a megfelelő rovatokban, az iparüzletek esetleges megszűnését is nyilván tartásák. Felhívtam továbbá a kamarákat arra is, hogy a cégbejegyzési kötelezettség teljesítésének vagy a megszünt cég törlésének elmulasztását, az ellenőrzési könyvnek az általam kiadott „Központi Ertesítő” című hivatalos lap czéghirdetési részével való összehasonlítása alapján ellenőrizzék s mulasztás esetében arról, az 1875. évi XXXVII. t. cz. 22 §-a értelmében az illetékes kir. törvényszékhez jelentést tegyenek és a cégbejegyzési kötelezettség, illetve a törlés teljesítésének hivatalból való elrendelését kérelmezzék. Hogy pedig a kereskedelmi és iparkamarák a fentebbiek szerint rájuk bízott nagyfontosságú teendőket, minden irányban teljesíthessék, felhívom a másodfoku iparhatóságot, utasítsa a hatósága alatt álló elsőfoku iparhatóságot illetve iparhatóságokat, hogy mindazon iparüzletekre nézve (beleértve a kereskedés is) a melyeknek megszűnése f. évi január 1-től kezdve, akár az illető volt üzlettulajdonosnak vagy jogutódának bejelentése folytán, akár más uton az iparhatóságnak tudomására jut, az illetékes kereskedelmi és iparkamarát az üzlet megszűnéséről éppen úgy azonnal értesítsék, a mint erre az iptörvény említett 177. §-a által a kiadott iparigazolványok és ipar engedélyek tekintetében kötelezve vannak. Felhívom végre a másodfoku iparhatóságot, hogy ezen rendeletem foganatosításáról, legkésőbb 30 nap alatt jelentést tegyen. Buda pest, 1890 január hó 26-án. Baross, s. k.

11786. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabírósnak és N.-Becskerek város polgármesterének.

Ujában az a szokás kezd lábra kapni a kormányzatokra bízott vármegyében hogy egyes furfangos emberek a hiszékeny és egyszerű pór népet félre vezetik, s egyes községek lakosaitól kincstári területre való letelepítésük kieszközölése czimén közvetítési és után járási díj czimén több kevesebb összegeket szednek be, melyeket azután

saját céljaikra fordítanak, anélkül, hogy a félrevezetett nép érdekében a legcsekélyebbet is tettek, s illetőleg tehettek volna, mert tudvalevőleg a telepítéseknel nem ilyen népboldogítók hanem az illetékes hatóságok járnak el. Hasonló esetek fordultak elő Elisenhain községének újabbi betelepítésénél, hol az illető közvetítőnek bünyfenítői uton való megbüntetése iránt a törvényes lépések meg is tettek.

Ujában a n. becskereki telepítésnél tapasztaltam ilyen eljárást s az illető közvetítő szajáni lakost ettől eltiltottam, legujabban pedig a kis-torákiak között indított meg egynehány ottani román lakos részéről ilyen mozgalom. Ilyen eljárás a hiszékeny és könnyen félrevezethető pórnépnek anyagi megkárosításával jár, s az illető furfangos kolompokok, kik a pórnép egyszerűségét felhasználják és kizsákmányolják, maguknak jogtalanul és csalárd uton anyagi hasznot biztosítanak illetve teremtenek, egyesek által a jövőben netán követendő ily eljárás tehát nem tűrhető, hanem az illetékes birói uton lesz megtorlandó.

Ezeket előre bocsájtva felhívom sziveskedjék a vármegye lakosságát figyelmeztetni arra, hogy magukat ilyen önhaszonleső egyének által félrevezettetni ne engedjék és a hasonló mozgalmak megindítását figyelemmel kísérni a netán közvetítőként működő egyéneket a fentismertetett eljárástól eltiltani s azok esetleges megbüntetése végett hozzám jelentést tenni.

N.-Becskerek, 1890 márczius 28.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

10735. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabírósnak és N.-Becskerek város polgármesterének.

A katonai nevelő- és képzőintézetekben az 1890-91-iki tanév kezdetével betöltendő magyar állami alapítványi helyekre vonatkozó s a „Budapesti Közlöny” hivatalos részében is megjelenendő pályázati hirdetményt oly felhívással küldöm meg, hogy annak saját hatósága területén és különösen a városi elemi, felsőbb nép- és polgári iskolánál való közvételére végett intézkedjék. Nagy-Becskerek, 1890 márczius 20.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

10951.-XIV. szhoz. Pályázati hirdetmény a katonai nevelő- és képzőintézetekben rendszeresített, s az 1890-91-iki iskolai év kezdetével betöltendő magyar állami alapítványi helyekre.* — Az 1882. évi XXV. t. cz. értelmében a magyar korona országaibeli ifjak számára, a katonai nevelő- és képzőintézetekben rendszeresített 120 alapítványi hely közül az idén az 1890-91-iki iskolai év kezdetével a Kőszegen, Kismártonban, Kassán és Szt-Pöltenben létező katonai alreáliskolák I. és III. évfolyamaiban, a bécs-ujhelyi katonai akadémia és a bécsi műszaki akadémia I. évfolyamában, végre a fumei hadtengerészeti akadémia I. évfolyamában mintegy 15 hely lesz betöltendő. Ezen alapítványi helyek rovására az akadémiaiban félfizetéses helyek is fognak adományoztatni; az ilyen félfizetéses helyet nyert ifjunak hozzátartozói az ellátási díj felét, vagyis évenként 400 frtot tartoznak előleges félvéi részletekben fizetni.

*) Ezen helyek természetéről és magáról a nevelésről a katonai intézetekben bővebb tájékoztatást nyújt a Láner Gyula honv. min. titkár által szerkesztett és a honv. minister által jóváhagyott „Az osztrák-magyar hadsereg kat. nevelő- és képzőintézetei, különös tekintettel a magyar állami alapítványi helyekre” című munka, a mely Budapesten Grill udv. könyvárúsnál kapható.

A nevezett katonai tanintézetek többi évfolyamaiba pályázók rendszerint nem vétettek fel s ezen intézetekben, jelesen a katonai alreáliskolák II. s IV. évfolyamaiban, továbbá a katonai főreáliskola évfolyamaiban csak azon helyek lesznek betöltendők, melyek ugyanazon tanfolyamokban időelőtti önkéntes kilépés, elhalálozás, elbocsátás stb. által a folyó tanév befejeztéig az eddigi tapasztalatok szerint csekély számban üresedésbe jönnek.

A betöltendő helyekre a magyar korona országaiban honilletékes azon ifjak pályázhatnak, kik jó iskolai osztályzatot felmutatni képesek és kiknek atyáik magukat ez országok érdekében bármely irányban kitüntették és szerényebb anyagi viszonyok között élnek.

1. Felvételi feltételek.

a) Állampolgári jog a magyar korona országaiban;

b) szabályszerű életkor, mely a katonai alreáliskolák I. évfolyamára nézve a betöltött 10. évtől a még tul nem haladt 12-ik évig, a katonai alreáliskola III. évfolyamára nézve a betöltött 12. évtől a még tul nem haladt 14. évig, a katonai akadémia I. évfolyamára nézve a betöltött 17. évtől a még tul nem haladt 20. évig, végre a fumei hadtengerészeti akadémia I. évfolyamára nézve a már betöltött vagy a felvételi tanév első évnegyedében betöltendő 14. évtől a még tul nem haladt 16. évig terjed.

Ezen életkorra nézve az illető iskolai év kezdete, vagyis szeptember hó 1-je irányadó.

c) Ép és az életkorhoz képest jól kifejlett testalkat;

d) a megkívántató tanulmányok befejezése; és

e) a tandíjfizetés kötelezettségének elvállalása, a mely — a fumei tengerészeti akadémia kivételével — évenként 14 frtban van megállapítva és minden iskolai év kezdetével fizetendő.

2. A megkívántató tanulmányok.

A katonai alreáliskolák I. évfolyamában leendő felvételre, a népiskola IV. vagy V. osztályának látogatása jó eredménnyel;

a katonai alreáliskolák III. évfolyamában leendő felvételhez: a középiskola vagy polgári iskola II. osztályának látogatása jó eredménnyel;

a katonai akadémia I. évfolyamában: a teljes középiskola utolsó osztályának látogatása jó eredménnyel; végre

a fumei hadtengerészeti akadémia I. évfolyamában leendő felvételre a középiskola, vagy polgári iskola 4. osztályának látogatása jó eredménnyel.

3. Felvételi vizsga.

Pályázóknak, az adományozott alapítványi helyre leendő felvételük mulhatlan feltételét a felvételi vizsgának jó sikerü kiállása képezi.

Mielőtt pályázók a felvételi vizsgát letennék, a katonai nevelőintézet orvosa által megvizsgáltatnak, s az alkalmatlanoknak találtak vizsgára nem bocsátatnak.

Azon pályázókra nézve, kik a német nyelvet nem értik, ezen hiány egyéb tekintetben igazolt jó képesség mellett, a katonai alreáliskola I. évfolyamában való felvételre nézve akadályt nem képez; ezen pályázók tehát a felvételi vizsgát anyanyelvükön is letehetik.

A katonai alreáliskolák többi évfolyamaiba pályázók a felvételi vizsgát szintén letehetik anyanyelvükön, ha a vizsgáló bizottságnak van egy oly tagja, a ki a vizsgát a jelölttel annak anyanyelvén képes megtartani; de ezen pályázóknak is annyira birniok kell a német nyelvet, hogy az előadásokat haszonnal hallgatni képesek legyenek.

A katonai főreáliskolába és a katonai

akadémiákba való felvételt kérő pályázók a vizsgát német nyelven kötelesek letenni, és ezen nyelvet annyira kell birniok, hogy a tanulmányokban való előmenetelük e tekintetben biztosítva legyen.

A katonai reáliskolák magasabb évfolyamaira és a katonai akadémiák I. évfolyamára pályázóknak felvételi vizsgája általában kiterjed az előbbi évfolyamok tantárgyaira oly mérvben, a minőben azok az illető évfolyamban előadattak.

A katonai ügyességek és katonai gyakorlatok nem képezik a felvételi vizsga tárgyát.

A felvételi vizsgák az iskolai év kezdetét megelőző napokban tartatnak, s azoknak határidejéről és helyéről az érdekelt felek tudósíttatni fognak.

Ezen felvételi vizsgák nyilvánosak.

A felvételi vizsgák helyére való utazás költségeit pályázók hozzátartozói kötelesek viselni.

A katonai reáliskolák tanterve lényegileg megfelel a nyilvános reáliskolák hasonló osztályaiban érvényben levő tantervszernek; minélfogva a polgári reáliskolákból a katonai nevelésbe átlépő ifjaknak a felvételi vizsga letévése különös nehézséget nem fog okozni.

Ellenben figyelmeztetnek a gymnasiumokból a katonai nevelő- és képzőintézetekbe átlépni óhajtó ifjak, hogy a katonai reáliskolák 4. osztályába és a katonai főreáliskolába pályázók a természettanból; a bécsi műszaki akadémia I. évfolyamába pályázók pedig az ábrázoló mértanból is kötelesek felvételi vizsgát tenni, s hogy ennélfogva az említett tantárgyakból magán oktatás útján kell a szükséges ismereteket megszerezniök.

Tekintettel a polgári reáliskolák és gymnasiumok tanterve között fenálló különbségre, s hogy a gymnasiumokból a katonai nevelésbe átlépő ifjaknak a felvételi vizsga letévése megkönnyíttessék, a szabadkezi rajzból, a mértani rajzból és a tereprajzból felvételi vizsga nem kívántatik a jelöltek; kívánatos azonban a további haladás megkönnyítése szempontjából, hogy a katonai intézetek magasabb évfolyamaiba belépni óhajtó jelöltek ezen tárgyakból is megszeressék maguknak az alapismereteket.

A nyelvek közül a katonai reáliskolákban és a bécsi és bécsújrhelyi akadémiákban a német nyelven kívül még a francia nyelv, és a magyar korona országaiban illetőséggel bíró pályázók részére a magyar nyelv is a kötelező tantárgyak közé tartozik; ámbár ezen utóbbi nyelvek a felvételi vizsga tárgyát nem képezik, a jelöltek saját érdekében mégis kívánatos, hogy azon esetben, ha a katonai nevelőintézetek magasabb évfolyamaiba kívánják felvétetni, az említett nyelvek ismeretét sajátítsák el.

4. A folyamodványok felszerelése, benyújtása és tárgyalási módja.

Az állami vagy köztörvényhatósági szolgálatban levő atyák szabály szerint bélyegzett pályázati folyamodvényaikat előljáró hatóságuk útján, más rendűek pedig közvetlenül a honvédelmi ministeriumhoz legkésőbb f. évi május 15-ig kötelesek benyújtani.

Ezen folyamodványokhoz melléklendők: a) az illetékes hatóság által kiállított honossági bizonyítvány; b) születési bizonyítvány vagy családi értesítő;

c) tényleges állományu katonai vagy honvédségi orvostudor által kiállított orvosi bizonyítvány, esetleg himlőbeoltási bizonyítvány is; d) katonai reáliskolák és katonai akadémiákba pályázók részéről az előbbi iskolai évről nyert végbizonyítvány és folyó évi iskolai bizonyítvány, illetve értesítő; (A felvételi vizsgára berendelt jelöltek az 1890-91. tanévre vonatkozó végbizonyítványt kötelesek magukkal hozni az intézetbe)

e) szülék vagyoni viszonyait és jövedelmi forrásait hitelesen kimutató hatósági bizonyítvány, melyben egyszersmind a pályázó ifju testvéreinek száma, neme és életkora előtűntetendő, ha a családi értesítő külön nem mellékelte. A félfizetéses helyekre pályázóknál ezen bizonyítványban igazolandó

azon körülmény is, hogy az illető a fél ellátási díjat fizetni képes.

A tényleges szolgálat moghosszabbításának elvállalásáról kötelező nyilatkozat nem kövételtek, minthogy ezen kötelezettség a védőtörvényben amugy is ki van mondva.

A mellékleteivel együtt szabályszerű bélyeggel ellátandó folyamodványokban felemelendő az is, vajjon a pályázó ifjunak valamely más testvére alapítványt vagy ösztöndíjat élvez-e, egyszersmind a kérvényben annak kifejezés adandó, miszerint a pályázók hozzátartozói magukat a tandíjfizetésre kötelezik.

A beérkezendő folyamodványokhoz mellékelni bizonyítványok átvizsgálatán, azon pályázók fognak legfelsőbb helyen felvétel végett első sorban javaslatba hozatni, kik tanulmányi osztályzataik szerint legképesitettebbeknek találtattak.

Az akadémiákba és a mennyiben esetleg megüresedő helyek fognak rendelkezésre állani, a katonai főreáliskola magasabb évfolyamaiba pályázó s a felvételi feltételeknek különben megfelelő jó osztályzattal bíró tanulók, az alantabb álló katonai nevelőintézetekbe pályázók fölött előnyben részesülnek.

A képességi fokozat szerint első sorban kijelölt pályázók kivül, a betöltendő helyek aránya szerint néhányan oly végből fognak előjegyzésbe vétetni és javaslatba hozatni, hogy az első helyen ajánlva volt, de a felvételi vizsgát ki nem állott pályázók helyett pótlólag felvételi vizsgára bocsáttathassanak.

Miután azonban az utóbb említett pályázók felvétele biztos kilátásba nem helyezhető, a szülők gondoskodjanak, hogy fiaik a felvételi vizsgára be nem idéztetésük esetében, a polgári tanintézetekben, tanulmányaik folytathatása céljából kellő időben beirattassanak.

5. A bécsi katonai műszaki akadémia való felvétele.

A bécsi katonai műszaki akadémia rendeltetése lévén, a hadsereg műszaki csapatai részére tiszteket képezni, e végből az említett intézet két különböző t. i. tüzérségi és hadmérnöki osztályból áll.

Azon pályázók tehát, kik ezen akadémia leendő felvételért folyamodnak, kérvényükben tartoznak világosan kijelenteni, vajjon a hadmérnökkari vagy a tüzérségi osztályba kívánják-e belépni.

6. Elöléptetés a legközelebbi magasabb intézetbe.

A legközelebbi magasabb intézetbe, t. i. a katonai reáliskolák IV. évfolyamából a katonai főreáliskola I. évfolyamába, esetleg a hadtengerészeti akadémia I. évfolyamába is, továbbá a katonai főreáliskola III. évfolyamából a katonai akadémiák valamelyikének I. évfolyamába leendő előléptetéshez megkívántatik, hogy az illető a végzett évfolyamban egészben véve legalább is „jó“ osztályzatot nyerjen.

Az egészben véve csakis „kielégítő“ osztályzatot nyert növendékek, a hadapródiskolákba tetetnek át; azon növendékek pedig, a kik egészben véve „ki nem elégitő“ osztályzatot nyertek, hozzátartozóiknak viszszaadattak.

A bécsújrhelyi katonai akadémia harmadik osztályát jó előmenetellel bevégezett növendékek, a gyalogsági (vadász-) és lovassági, — a bécsi katonai műszaki akadémia harmadik évfolyamát jól végzett növendékek pedig a tüzérségi, illetőleg hadmérnöki vagy utászcsapatokhoz tiszti minőségben léptetnek elő.

A fiumei hadtengerészeti akadémia negyedik évfolyamát sikeresen végzett növendékek, az intézetből mint másodosztályu tengerész hadapródok lépnek ki.

Budapest, 1890 márczius havában. A m. kir. honvédelmi ministertől.

12407. sz. 1890.

Valamennyi járás főszolgabírájának.

A m. kir. belügyminister ur* arról értesített, hogy az 1888. évi XXXI. t. cz. értelmében végrehajtandó conversionális művelet

folytán az eddig még ki nem sorolt alföld — fiumei vasuti els. kölcsönkötvények 1890. évi márczius hó 1-én, az első erdélyi és duna-drávai vasuti els. kölcsönkötvények pedig 1890. évi ápril hó 1-én leendő visszafizetésre felmondattván, ezen kötvényeknek kamatoztatása a mondott napokon megszűnik.

Ennek indokából felhivom, hogy a területén lévő összes községeket a fentebbiekről haladék nélkül oly figyelmeztetéssel értesítse, hogy az esetben ha tulajdonukban, vagy a kezelésük alatt álló alapok illetve alapítványok birtokában a fentemlített vasuti elsőbbségi kölcsönkötvények lennének, az azoknak kellő időben leendő beváltása és a beváltási érték mikénti elhelyezése iránt megfelelőleg intézkedjenek, nehogy a késedelmezés folytán reájuk avagy a kezelésük alatt álló alapok illetve alapítványokra kamatveszteségek háruljanak.

N.-Becskerek, 1890 április 8.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

37856. sz. 1889.

Valamennyi főszolgabírósnak és N.-Becsváros polgármesterének.

A nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi ministeriumnak, a halászati törvény (1888 XII.) végrehajtása tárgyában 5000. 1889 sz. alatt kibocsátott rendelkeznek 2. § a értelmében bejelentés határideje a f. 1890. évi ápril hó 30-án lejár, hogy tehát erről járásbeli összes érdekeltek tudomást szerezhessenek, — s esetleges jogaitak törvényismeret hiányában is gyakorolhassák, felhivom a tettes czimet, — miszerint a legkiterjedtebb módon közhírré tenni sziveskedjék, hogy mindazok a kik a halászati jogot 1889. évi május hó 1-je óta oly viz területén gyakorolják, a melynek medre tulajdonukat nem képezi, — jogosultságukat 1890. évi ápril hó 30-ig a vármegye alispánjánál bejelentsék illetve igazolják.

N.-Becskerek, 1890 február 19.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

11624. sz. 1890.

Valamennyi főszolgabírónak és központi megyei tisztviselőnek.

Herkules fürdő igazgatósága arról értesített engem, hogy mult évhez képest, — a f. évi saison tartamára is t. i. május 15-től junius 21-ig és augusztus 21-től szeptember hó végeig husz megyei tisztviselő urnak szoba és fürdő áraiból, — 50 százalék engedményt nyujt.

Midőn erről uraságotat értesitem felhivom egyszersmind; miszerint a kedvezmény igénybevételeit hozzám bejelenteni sziveskedjék.

N.-Becskerek, 1890 márczius 27.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Körösvények.

Torontálvármegye alispánjától.

Valamennyi főszolgabírónak és N.-Becskerek város polgármesterének.

13239. sz. 1890.

A t.-kanizsai járás főszolgabírói hivatalnak f. évi márczius 28-án 2624. sz. a. kelt átirata folytán felhivom czimemet, miszerint az alul jelzett egyént köröztetni és az eredményt ide bejelenteni sziveskedjék.

N.-Becskerek, 1890 ápril 10.

Rónay, kir. tanácsos, alispán.

Török-kanizsai járás főszolgabírójától. 2624. kig. 1890. sz. Tek. alispáni hivatal! Uj-Szt-Iván községben lakó Baltazár Miklós-nál 2 hétig szolgálatban állott Horvát Antal szegedi illetőségű kocsis f. évi márcz. 6-án cselédkönyvének hátrahagyása mellett és egy pár 3 frt értékű gyermekcsizmának, 2 frt értékű szalmazsáknak s 60 kr. értékű nyaklónak eltulajlása után megszökött, mit azon kérelemmel van szerencsém jelenteni, miszerint nevezettnek nyomozását elrendelni méltóztassék. — T.-Kanizsa, 1890 márczius 28-án. Főszolgabíró megbízásából: Grób Béla, szolgabíró.